

Landbruks- og matdepartementet

P.b. 8007, Dep.
0030 OSLO

Vår dato:
19.06.2006
Vår ref:
KNH 2002/00097

Høring. Forskrift om tollnedsettelse for landbruksvarer som gjeninnføres etter bearbeiding i utlandet

Norsk Landbrukssamvirke viser til Landbruks- og matdepartementets brev av 11 mai 2006 om utkast til ny forskrift om utenlands bearbeiding for landbruksvarer. Norsk Landbrukssamvirke ønsker forslaget til ny forskrift velkommen. Det er positivt og svært påkrevd at departementet legger frem endringer i denne forskriften.

Innledningsvis vil Norsk Landbrukssamvirke gjerne minne om følgende: Forutsetningen i gjeldende tollvern for landbruksvarer er at tollsatsene skal virke beskyttende for norsk produksjon i primær- og foredlingsleddene, og derigjennom gir norske varer fortrinn i det norske markedet. Tollvernet er av avgjørende betydning for konkurransesituasjonen for norsk landbruk og næringsmiddelindustri.

Dette ble fullstendig satt til side da någjeldende forskrift ble satt i verk 1. juli 2005. Derfor er det helt nødvendig at det settes en stopper for dagens forskrift som har oppmuntret til et overforbruk av tollbestemmelsen, og som har lagt til rette for at utenlandske storbedrifter har styrket sin konkurranseposisjon i det norske matmarkedet. Noe tilsvarende gunstige betingelser har ikke norsk industri i EU-markedet. Med endringsforslaget vil tollregelverket bringes i samsvar med de vedtatte landbrukspolitiske rammer.

For industrien er det grunnleggende at det fra myndighetenes side legges opp til en helhetlig forvaltning av landbrukspolitikken innen de rammer som WTO setter og i forhold til EØS-avtalen. Forskriften har bidratt til å uthule innrømmelser Norge har gitt i henhold til EØS-avtalen. Handel med landbruksvarer med EU må bygge på EØS-avtalens prinsipper om gjensidig fordelaktiv basis med respekt for nasjonal landbrukspolitikk. Det store omfanget i bruken av utenlands bearbeiding har til fulle vist hvor viktig det er at tollregelverket om utenlands bearbeiding bringes i samsvar med tollvernet for landbruksvarer. Norsk Landbrukssamvirke har advart mot å legge til rette for konkurranse utover de internasjonale forpliktelsene Norge har og på de vilkår som utenlands bearbeiding gir i dag. I et marked med økende konkurranse er det en klar forutsetning at myndighetene legger til rette for likeverdige vilkår og ivaretar de landbrukspolitiske mål.

På denne bakgrunn vil Norsk Landbrukssamvirke gjenta vårt primære syn om at utenlands bearbeiding skal bidra til å styrke den nasjonale industrien. Vi ser hensiktsmessigheten i å kunne bearbeide norske jordbruksråvarer utenlands i forhold til forsvarlige investeringer og i forhold til den omfattende innovasjon i norsk næringsmiddelindustri.

Formålsparagraf

Norsk Landbrukssamvirke støtter fullt ut forslag til formålsparagraf som i klare ordelag redegjør for hensikten og forutsetningene med bestemmelsene om utenlands bearbeiding. Forutsetningen for en slik produksjonstilpasning må være at visse vilkår oppfylles (hvilket ikke har vært tilfelle i den gjeldende forskrift). Norsk Landbrukssamvirke legger da til grunn at det heretter skal være bearbeiding utenlands, ikke produksjon av landbruksvarer utenlands. Det er da viktig at det blir avklart hvorvidt lagring og distribusjon, emballering og pakking er tilstrekkelig grunnlag for å oppfylle kravet til egenproduksjon i Norge.

Toll på bearbeiding

Norsk Landbrukssamvirke har ment at det vil bli urimelige konkurransevilkår dersom det ikke blir lagt på bearbeidingstoll på gjeninnførte varer. Norsk industri er underlagt rammevilkårene for produksjon i Norge med et generelt høyere kostnadsnivå og høyere avgiftsnivå, og kan ikke flagge ut nasjonalbestemte kostnader. Det vil være i samsvar med tollvernet for vedkommende vare at det legges til grunn WTO-bundne tollsatser og at det skal svares full toll for råvarene fratrukket utførte norske råvarer. I tråd med dette fastholder Norsk Landbrukssamvirke at bearbeidingstoll er nødvendig.

Norsk Landbrukssamvirke hilser derfor forslaget om en bearbeidingstoll velkommen, men innser at en tollsats for bearbeiding av alle slag landbruksvarer ikke er dekkende fullt ut. Norsk Landbrukssamvirke går inn for minst 8% på bearbeiding av landbruksvarer på alle varer.

I følge forskriftsforslaget skal det ikke være bearbeidingstoll på RÅK-varer som hører til Protokoll 3 i EØS-avtalen. Dette prinsippet er ikke nedfelt i EUs regelverk om utenlands bearbeiding. Dersom en RÅK-vare innføres til EU etter bearbeiding i Norge tar EU hensyn til preferansebehandling. Men den fastsatte tollsatsen for RÅK-varen vil ikke være lavere enn preferansetollsatsen.

Utenlands bearbeiding forbeholdt næringsmiddelindustrien

Norsk Landbrukssamvirke sier seg glad for at utenlands bearbeiding skal forbeholdes industrien som produserer i Norge. Det vil minske risikoen for spekulasjon som vi har sett flere eksempler på det siste året. Under dekke av utenlands bearbeiding er det etablert en ny handelskanal for standardvarer med en betydeligere lavere toll enn ved ordinær import av landbruksvarer. Fri benyttelse av ordningen har akselerert utflugging av arbeidsplasser. Norsk Landbrukssamvirke har hele tiden hevdet at det ikke er logisk grunn for en åpen ordning. Utenlands bearbeiding må ha utspring i industrielle behov.

Kommentarer til paragrafer:

§ 4 tredje ledd Norsk Landbrukssamvirke foreslår at det i siste setning står "...opplyses om innsatsvarenes varenummer i tolltariffen..."

fjerde ledd: Det er vanskelig å forstå hva som er den prinsipielle forskjell mellom landbruksvarene mht å opplyse om pris.

§ 6 annet ledd om administrative tollnedsettelse. I utgangspunktet er det ingen sammenheng mellom tolladministrering av landbruksvarer og tollbestemmelsen om utenlands bearbeiding. De tjener to ulike formål. Tollbestemmelsen gjelder i prinsippet betingelsene ved gjenimport etter at råvarer er bearbeidet utenlands. Norsk Landbrukssamvirke mener at man bør unngå at bruken av utenlands bearbeiding styres av muligheten for billigere import av tilførte råvarer utenlands enn nødvendigheten av å bearbeide norske råvarer ute. For å unngå spekulasjon i tolladministreringen foreslår Norsk

Landbrukssamvirke at det legges til grunn ordinær tollsats eller høyeste tollsats der hvor det er ulike satser gjennom året.

§ 7 tredje ledd om feilfortolling: Norsk Landbrukssamvirke mener dette er ren tollfaglig sak og noe tollkassereren må rydde opp i.

Avsluttende bemerkninger

Et stadig økende antall norske næringsmiddelbedrifter har opplevd en svært urimelig konkurransesituasjon som følge av praktiseringen av tollbestemmelsen om utenlands bearbeiding. Omfanget har økt betraktelig og sprer seg til flere varegrupper. Utenlandske aktører i markedet har tilkjennegitt forventet økt bruk og omsetning.

Målet for Norsk Landbrukssamvirke er en lønnsom næringsmiddelindustri i Norge i årene fremover. En norsk industri må være basert på foredling av norske råvarer. Norsk næringsmiddelindustri er Norges nest største landbaserte industri med mange distriktsarbeidsplasser. Det er mulig å opprettholde en betydelig matindustri i Norge dersom det legges til rette for stabile og konkurransekraftige vilkår.

Denne saken har vist hvor viktig en aktiv næringspolitikk er og hvor viktig stabile konkurranseforhold er for norsk næringsmiddelindustri. Norsk Landbrukssamvirke ser forskriftsutkastet slik at myndighetene nå legger til grunn en mer gjennomtenkt nasjonal næringspolitikk for sitt ønske om mer konkurranse i landbruksvaremarkedet.

Følgende prinsipper må være styrende for at Norge også i fremtiden skal være et likeverdig lokaliseringssted for næringsmiddelindustri i Norge:

Regelverk må stimulere til bruk av norske råvarer i foredlingen

Regelverk må sikre industrien stabilitet og forutsigbarhet

Regelverk må være i samsvar med gjeldende næringspolitiske hensyn

Regelverk må hele tiden oppdateres ut fra dynamikken i matvaremarkedene

Regelverk må styrke norsk foredlingsindustriens konkurransekraft

Med vennlig hilsen
Norsk Landbrukssamvirke

Eugen D.Tømte
direktør

for Kai Norman Hansen